

Suomen Erikoislääkäriyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Valtion talousarvio vuodelle 2026 on laaja kokonaisuus. Nostamme siitä esiin vain muutaman asian, jotka vaikuttavat terveydenhuollon kulujen kehitykseen, julkisella ja yksityisellä sektorilla toimivien erikoislääkäreiden saatavuuteen sekä työn veto- ja pitovoimaan.

Erikoislääkärikoulutuksen rahoitus on turvattava pitkäjänteisesti. Nyt rahoitusvaje on merkittävä, koulutuspolkuun tulee katkoja, eikä erikoistuvia lääkäreitä kouluttaville erikoislääkäreille ole varattu aikaa tehtävään. Koulutuksen ja harjoittelun puutteet kasvattavat kustannuksia palvelujärjestelmässä, potilaskohtaisesti pahimmillaan moninkertaisiksi. Myös esimerkiksi toimenpideindikaatioiden yhtenäisyys vaatii laaturekisterien lisäksi hyvää koulutusta ja lääkäreiden sujuvia mahdollisuuksia konsultointiin.

Uuden Lupa- ja valvontaviraston aloittaessa toimintansa lupaprosesseja tulisi samalla yksinkertaistaa ja keventää. Nyt haastava lupaprosessi vaikeuttaa ja saattaa jopa estää pienten yksityisten terveyspalvelujen tuottajien tuloa markkinoille.

Kela-korvaukset on päätetty laskea 30 eurosta takaisin 8 euroon, muutamien poikkeuksin. Yksityisvastaanotoista edelleen merkittävä osa on erikoislääkärivastaanottoja, jotka olennaisesti keventävät julkisen erikoissairaanhoidon kuormitusta. Julkinen terveydenhuolto ei kykene tuottamaan avohoidon erikoislääkäripalveluita tarvetta vastaavasti. Mikäli Kela-korvausjärjestelmää ylläpidetään ja kehitetään, korvaukset on tarkoituksenmukaista kohdentaa erikoislääkärivastaanottoihin.

Sen sijaan riittävät perusterveydenhuollon palvelut voidaan tuottaa hyvinvointialueilla kustannusvaikuttavasti jo paikoin käynnistyneellä ammatinharjoittajamallilla ja kokonaan virkatyönä toteutetulla hoidon jatkuvuusmallilla. Tätä tukee tutkimustieto.

Muuta. Suomen Erikoislääkäriyhdistys tukee lämpimästi rahoituksen osoittamista ennaltaehkäiseviin toimiin, kuten C-hepatiitin eliminointiin ja nuorten huumekuolemien ehkäisyyn. Kannatamme lastensuojelun hybridimallin käynnistämistä koko maassa ja psykoterapiakoulutuksen kaksipuolaisuuden toteuttamista.